

Äktenskap och partnerskap

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet drygt 30 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden år 2007 som främst gäller lagstiftningen om äktenskap och partnerskap.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden och hänvisar i huvudsak till pågående beredningsarbete inom Regeringskansliet och gällande rätt.

I betänkandet finns 3 reservationer och 2 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Inledning	4
Könsneutral äktenskapslagstiftning m.m.	4
Vigsel på teckenspråk	9
Partnerskap	9
Åtgärder mot barnäktenskap och tvångsäktenskap	11
Äktenskapsskillnad vid tvegifte	13
Betänketid vid äktenskapsskillnad	14
Reservationer	16
1. Könsneutral äktenskapslagstiftning m.m., punkt 1 (s, v, mp)	16
2. Partnerskap, punkt 3 (v)	17
3. Betänketid vid äktenskapsskillnad, punkt 6 (v)	18
Särskilda yttranden	20
1. Könsneutral äktenskapslagstiftning m.m., punkt 1 (s)	20
2. Könsneutral äktenskapslagstiftning m.m., punkt 1 (v, mp)	20
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	21
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Könsneutral äktenskapslagstiftning m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:K298 yrkande 2, 2007/08:C298, 2007/08:C317, 2007/08:C318, 2007/08:C339 yrkandena 1 och 2, 2007/08:C344 yrkandena 1–4, 2007/08:C358, 2007/08:C366, 2007/08:C392, 2007/08:C398, 2007/08:C416, 2007/08:U304 yrkandena 1 och 2, 2007/08:Sf323 yrkande 4, 2007/08:So294 yrkande 1 och 2007/08:So335 yrkandena 15–18.

Reservation 1 (s, v, mp)

2. Vigsel på teckenspråk

Riksdagen avslår motion 2007/08:C205.

3. Partnerskap

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:C344 yrkandena 5–7 och 2007/08:So335 yrkandena 19 och 20.

Reservation 2 (v)

4. Åtgärder mot barnäktenskap och tvångsäktenskap

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:C268, 2007/08:C355 och 2007/08:C385.

5. Äktenskapsskillnad vid tvegifte

Riksdagen avslår motion 2007/08:Ju246 yrkande 6.

6. Betänketid vid äktenskapsskillnad

Riksdagen avslår motion 2007/08:C209.

Reservation 3 (v)

Stockholm den 1 april 2008

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Johan Löfstrand (s), Andreas Norlén (m), Christina Oskarsson (s), Jan Ertsborn (fp), Christine Jönsson (m), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Ameer Sachet (s), Jan Lindholm (mp), Eva Sonidsson (s), Fredrik Lundh (s), Maria Kornevik Jakobsson (c), Lise-Lotte Olsson (v) och Camilla Lindberg (fp).

Utskottets överväganden

Inledning

I betänkandet behandlar utskottet drygt 30 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden år 2007 som främst gäller lagstiftningen om äktenskap och partnerskap. Utskottet behandlar under särskilda rubriker de olika frågor som har aktualiserats i motionerna. Förslagen i motionerna finns i *bilagan*.

Inför utskottet har synpunkter på motionsförslagen som gäller könsneutral äktenskapslagstiftning framförts av företrädare för Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter (RFSL), Nätverket för partnerskap samt Aktionskommittén Bevara äktenskapet.

Könsneutral äktenskapslagstiftning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden med krav på ändringar i bl.a. lagstiftningen om äktenskap. Utskottet hänvisar till pågående beredningsarbete inom Regeringskansliet.

Jämför reservation 1 (s, v, mp) och särskilda yttrandena 1 (s) och 2 (v, mp).

Bakgrund

Gällande bestämmelser på äktenskapsrättens område finns i äktenskapsbalken (prop. 1986/87:1, bet. LU18, rskr. 159). Där anges de grundläggande principerna om äktenskap, bl.a. villkoren för äktenskapets ingående och upplösning. Vidare regleras makarnas ekonomiska förhållanden, och i särskilda kapitel finns förhållandevis detaljerade regler om makars skyldighet att bidra till varandras och till familjens underhåll, om giftorätt och giftorättsgods respektive enskild egendom, om gåvor mellan makar samt om bodelning.

Enligt 1 kap. 1 § äktenskapsbalken ingås äktenskap mellan en kvinna och en man. De som har ingått äktenskap med varandra är makar. I 2 kap. finns bestämmelser om äktenskapshinder. Bestämmelserna innebär bl.a. att den som är under 18 år inte får ingå äktenskap utan tillstånd av länsstyrelsen och att tillstånd får ges bara om det finns särskilda skäl.

Äktenskap ingås genom vigsel. Bestämmelserna, som återfinns i 4 kap., innebär att vigsel kan ske antingen vid en kyrklig ceremoni eller vid en s.k. borgerlig vigsel. Behörig att vara vigselförrättare är enligt 3 § präst i Svenska kyrkan, sådan präst eller annan befattningshavare i ett annat tros-

samfund som har förordnande enligt bestämmelserna i lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom andra trossamfund än Svenska kyrkan, lagfaren domare i tingsrätt eller den som länsstyrelsen har förordnat.

Frågor om tillstånd enligt 1993 års lag prövas av Kammarkollegiet efter ansökan av samfundet. Sedan tillstånd har givits får Kammarkollegiet förordna en präst eller någon annan befattningshavare inom samfundet att vara vigselförrättare.

När det gäller homosexuella parförhållanden beslutade riksdagen år 1994 att anta ett inom lagutskottet utarbetat förslag till lagstiftning som gör det möjligt för två personer av samma kön att registrera sitt partnerskap (bet. 1993/94:LU28, rskr. 414). Lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap – partnerskapslagen – trädde i kraft den 1 januari 1995.

I 1 kap. 1 § partnerskapslagen sägs att två personer av samma kön kan låta registrera sitt partnerskap. Vid registreringsförrättningen förklaras de vara registrerade partner. Behörig att vara registreringsförrättare är lagfaren domare i tingsrätt eller den som länsstyrelsen har förordnat.

Riksdagen beslutade i februari 2006 ändringar i äktenskapsbalken och partnerskapslagen som gäller sådana förordnanden av vigsel- och registreringsförrättare som ges av länsstyrelserna. Lagändringarna, som trädde i kraft den 15 april 2006, innebär att länsstyrelserna bara ska meddela förordnanden som avser behörighet att både vara vigselförrättare enligt äktenskapsbalken och registreringsförrättare enligt partnerskapslagen (prop. 2005/06:58, bet. LU22, rskr. 179).

Förordningen (2006:214) med närmare föreskrifter om vigsel och registrering av partnerskap som förrättas av domare eller särskilt förordnad förrättare innehåller närmare bestämmelser om vigslar och registrering av partnerskap som förrättas av nämnda befattningshavare. I förordningen föreskrivs bl.a. vilka ord förrättaren ska rikta till kvinnan och mannen respektive paret. Vidare framgår att tid och plats för vigsel och registreringsförrättning bestäms av förrättaren efter samråd med paret. Av 10 och 11 §§ framgår att en förrättare som är förordnad av länsstyrelsen har rätt till ersättning med 130 kr för varje vigsel och registrering som han eller hon har förrättat. Har förrättaren samma dag förrättat mer än en vigsel eller registrering, utgör dock ersättningen 30 kr för varje vigsel eller registrering utöver den första. Ersättning betalas ut av länsstyrelsen efter ansökan av förrättaren.

I januari 2005 tillkallade regeringen en särskild utredare, biträdd av två referensgrupper, med uppdrag att ta ställning till om par av samma kön bör kunna ingå äktenskap (dir. 2005:6). Utredningen, som antog namnet Äktenskaps- och partnerskapsutredningen, redovisade i mars 2007 sitt arbete i betänkandet (SOU 2007:17) Äktenskap för par med samma kön – Vigselfrågor. Utredningsbetänkandet har remissbehandlats och remisstiden gick ut den 15 januari 2008.

Motionerna

Grundläggande frågor som gäller lagstiftningen om äktenskap behandlas i drygt 20 motionsyrkanden.

I flera motioner förespråkas en ordning med en *könsneutral äktenskapslagstiftning*. Sålunda begär Mona Sahlin m.fl. (s, v, mp) i motion C398 ett tillkännagivande om att regeringen omgående (senast den 18 mars 2008) lägger fram lagförslag om en könsneutral äktenskapsbalk. Motsvarande krav framställs i motionerna Sf323 av Mona Sahlin m.fl. (s) (yrkande 4), C358 av Olof Lavesson m.fl. (m) och C416 av Börje Vestlund m.fl. (s). Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion C344 att regeringen ska lägga fram förslag till lagstiftning som innebär att äktenskapslagstiftningen görs könsneutral (yrkande 1), att Svenska kyrkan och andra trossamfund inte själva ska kunna välja om de vill viga samkönade par eller inte (yrkande 2), att vigselrätten ska individualiseras (yrkande 3) samt att partnerskapslagen avskaffas (yrkande 4). Likalydande yrkanden framställs i motion So335 av Lars Ohly m.fl. (v) (yrkandena 15–18) och U304 av Barbro Westerholm och Birgitta Ohlsson (båda fp) (yrkandena 1 och 2). Även Helena Leander m.fl. (mp) förordar i motion So294 en könsneutral äktenskapslagstiftning men framhåller som mycket viktigt att alla som ges vigselrätt bör vara beredda att viga alla par oberoende av kön (yrkande 1).

En särskild ordning med s.k. *civiläktenskap* för alla par oavsett kön föreslås i två motioner. Med hänvisning till att det bör göras en tydlig skillnad mellan juridik och religion yrkar Cecilia Wikström i Uppsala och Gunilla Wahlén (fp, v) i motion C392 ett tillkännagivande om att det bör införas en civilrättslig registrering som en myndighet bör ges i uppdrag att sköta. Efter registreringen kan ett par välja en ceremoni i t.ex. en kyrka. Liknande synpunkter förs fram i motion K298 av Cecilia Wigström i Göteborg (fp). I motionen begärs ett tillkännagivande om att det bör införas civiläktenskap (yrkande 2).

Att äktenskapet ska vara förbehållet *man och kvinna* förordas i motion C317 av Mikael Oscarsson (kd). Motionären anför att enligt FN:s fri- och rättighetsförklaring och Europakonventionen ligger äktenskapet bestående av en man och en kvinna till grund för familjen. I den svenska lagstiftningen finns redan olika samlevnadsformer reglerade, t.ex. partnerskap. Det finns, enligt motionären, inga skäl som talar för att göra äktenskapslagstiftningen könsneutral. I motionen begärs ett tillkännagivande om att äktenskapet även fortsättningsvis ska vara förbehållet en man och en kvinna.

I fråga om äktenskapslagstiftningen begär Lennart Sacrédeus (kd) i motion C298 en *ny översyn* av frågan om det bör införas en könsneutral äktenskapslagstiftning. Enligt motionärerna är frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning en viktig fråga för stora grupper av det svenska folket och en grundläggande fråga för samhället. Motionären anser att den dåvarande regeringen borde ha följt riksdagens tillkännagivande från våren 2004 och tillsatt en parlamentarisk utredning. Den utredning som nu pre-

senterats har därför svag legitimitet. Mot denna bakgrund föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en parlamentarisk utredning för att utreda frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning.

En *folkomröstning* om äktenskapet förespråkas i motion C318 av Kjell Eldensjö och Annelie Enochson (båda kd). Motionärerna anser att en könsneutral äktenskapslagstiftning innebär en mycket genomgripande förändring av familjerätten och synen på äktenskapet. En sådan förändring måste föregås av en process som ger utrymme för medborgarna att komma till tals. Motionärerna föreslår därför ett tillkännagivande om att det bör hållas en rådgivande folkomröstning för att avgöra frågan om äktenskapsbalkens regler ska göras könsneutrala.

Andra motionsyrkanden gäller frågor som regleras i *2006 års förordning*. Siw Wittgren-Ahl och Marina Pettersson (båda s) föreslår i motion C339 att en översyn bör göras av de texter som läses vid borgerlig vigsel och registrering av partnerskap (yrkande 1). Motsvarande yrkande finns i motion C366 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s). I motion C339 begärs vidare att en översyn bör göras av den ekonomiska ersättningen till förrättare av borgerlig vigsel (yrkande 2).

Äktenskaps- och partnerskapsutredningen

Utredaren konstaterar i utredningsbetänkandet att de skäl som anförts emot äktenskap för par med samma kön inte har tillräcklig bärkraft och inte kan väga upp de skäl som talar för en lagändring. Han föreslår därför att äktenskapsbalkens portalparagraf om vad som är ett äktenskap utvidgas till att omfatta också par med samma kön. Reglerna i balken blir därigenom tillämpliga på alla äktenskap oavsett makarnas sexuella läggning. Det samma kommer som regel även att gälla andra författningar som knyter an till äktenskap och makar. Vidare föreslås att partnerskapslagen upphävs samtidigt som ändringarna i äktenskapsbalken träder i kraft. Ett partnerskap som registrerats här i landet och inte upplöst ska därefter gälla som äktenskap. Utländska samlevnadsförhållanden ska under vissa särskilt reglerade förutsättningar få samma rättsverkningar här i landet som ett äktenskap i de fall svensk rätt ska tillämpas på förhållandet.

Enligt utredaren bör man behålla nuvarande system med valfrihet mellan vigsel inom trossamfund och borgerlig vigsel, vilket en klar majoritet av allmänheten har uttryckt önskemål om. Svenska kyrkan jämsätts med andra trossamfund när det gäller krav på vigsel tillstånd och särskilt förordnande av vigselförrättare. Det bör inte införas någon vigselflikt vare sig för vigselförrättare inom trossamfund eller för samfunden.

Utredaren föreslår också att domstolarna ska befrias från uppgiften att förrätta vigsel. Alla borgerliga vigslar ska fortsättningsvis förrättas av dem som länsstyrelserna utser. Särskilt förordnade borgerliga vigselförrättare ska vara skyldiga att viga såväl en kvinna och en man som två personer med samma kön. Arvodet till vigselförrättarna bör höjas samtidigt som det införs en avgift för den borgerliga vigselförrättningen.

Beträffande förordnande av borgerliga vigselförrättare föreslår utredaren att regeringen i en förordning bör meddela föreskrifter med bl.a. följande innehåll. Länsstyrelsen ska pröva att en person har de kunskaper och de kvalifikationer i övrigt som behövs för uppdraget innan hon eller han förordnas till vigselförrättare. Länsstyrelsen får uppdra åt kommunen att utföra denna prövning. Ett förordnande att vara vigselförrättare ska gälla tills vidare om det inte begränsats att gälla en viss tidsperiod; i undantagsfall får dock ett förordnande avse ett enstaka tillfälle.

Tidigare behandling

Under senare år har riksdagen vid ett flertal tillfällen behandlat grundläggande frågor i lagstiftningen om äktenskap. Frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning har varit föremål för särskild uppmärksamhet.

Efter det att Äktenskaps- och partnerskapsutredningen inlett sitt arbete har lagutskottet våren 2005 och våren 2006 samt civilutskottet våren 2007 avstyrkt motionsyrkanden om äktenskapslagstiftningen som behandlat frågeställningar som kommer att aktualiseras inom ramen för pågående utredningsarbete. Riksdagen har följt utskotten. Dessa motionsyrkanden har avsett såväl frågor om äktenskapets ställning som frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning, en ordning med s.k. civiläktenskap, rätten att förrätta vigsel och partnerskapsregistrering samt uppdraget som vigsel- och registreringsförrättare (bet. 2004/05:LU14, 2005/06:LU19, 2006/07:CU7).

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att huvuddelen av de nu aktuella motionsspörsmålen rör frågor som övervägts av Äktenskaps- och partnerskapsutredningen samt att remissbehandlingen av utredningsbetänkandet nyligen avslutats.

Vid statsministerns frågestund den 31 januari i år erinrade statsministern om att han tidigare lämnat besked om att ett propositionsarbete beträffande könsneutrala äktenskap förbereds, och han anförde vidare att det förmodligen kommer att läggas fram en proposition i ärendet senare i år (prot. 2007/08:60 § 11).

Mot denna bakgrund anser utskottet att resultatet av det pågående beredningsarbetet inom Regeringskansliet inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida. Utskottet föreslår därför att riksdagen avslår motionerna K298 yrkande 2, C298, C317, C318, C339 yrkandena 1 och 2, C344 yrkandena 1–4, C358, C366, C392, C398, C416, U304 yrkandena 1 och 2, Sf323 yrkande 4, So294 yrkande 1 och So335 yrkandena 15–18.

Vigsel på teckenspråk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande med krav på att det ska finnas borgerliga vigselförrättare som behärskar teckenspråk. Utskottet hänvisar till innehållet i gällande rätt.

Motionen

Lars-Ivar Ericson och Eva Selin Lindgren (båda c) framhåller i motion C205 vikten av att samhället tillhandahåller borgerliga vigselförrättare som behärskar teckenspråk. Ett tillkännagivande begärs med detta innehåll.

Utskottets ställningstagande

Inför ett ställningstagande till motionsyrkandet vill utskottet erinra om bestämmelsen i 3 b § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) enligt vilken landstinget ska erbjuda dem som är bosatta inom landstinget tolktjänst för vardagstolkning för barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade samt om att med begreppet vardagstolkning avses tolk vid bl.a. vigsel. På grund härav är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motion C205, varför den bör avslås.

Partnerskap

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med krav på förändringar i partnerskapslagen. Utskottet hänvisar till pågående beredningsarbete i Regeringskansliet.

Jämför reservation 2 (v).

Bakgrund

Registrering av partnerskap kräver enligt 1 kap. 2 § i partnerskapslagen (1994:1117) viss anknytning till Sverige. Registrering får ske om en av parterna har hemvist här i landet sedan minst två år, eller en av parterna är svensk medborgare med hemvist här i landet. Med svensk medborgare jämställs medborgare i Danmark, Island, Nederländerna och Norge. I övrigt gäller samma förutsättningar för att registrera partnerskap som för att ingå äktenskap. Det finns dock inte någon möjlighet att få tillstånd att registrera partnerskap före 18 års ålder.

Ett registrerat partnerskap har samma rättsverkningar som ett äktenskap med de undantag som anges i 3 kap. 3 och 4 §§ partnerskapslagen. Av 3 § följer att bestämmelser som gäller för makar och vars tillämpning inne-

bär en särbehandling av den ene maken endast på grund av dennes kön inte gäller för registrerade partner. Undantaget berör huvudsakligen sådana, numera inte så vanligt förekommande, regler som ger ekonomiska förmåner åt gifta kvinnor eller änkor. I 4 § anges att bestämmelserna i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap inte gäller för registrerat partnerskap. Anledningen härtill är främst att tillämpningen av förordningen, som reglerar internationellt privaträttsliga förhållanden i de nordiska länderna, förutsätter ömsesidighet och att alla nordiska länder vid partnerskapslagens tillkomst inte hade lagstiftning om registrerat partnerskap.

Motionerna

I några motioner framställs önskemål om ändringar i partnerskapslagen som motionärerna anser bör göras i avvaktan på att en könsneutral äktenskapslagstiftning införs.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion C344 att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att ett par som vill registrera partnerskap ska få möjlighet att söka dispens från 18-årsregeln (yrkande 5) och att anknytningskravet i partnerskapslagen tas bort (yrkande 6). Motsvarande yrkanden finns i motion So335 av Lars Ohly m.fl. (v) (yrkandena 19–20).

I motion C344 begärs vidare att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att bestämmelserna i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap även ska vara tillämpliga på registrerat partnerskap (yrkande 7).

Tidigare behandling

Riksdagen har under senare år vid ett flertal tillfällen behandlat olika frågor rörande lagstiftningen om partnerskap.

Efter det att Äktenskaps- och partnerskapsutredningen inlett sitt arbete har lagutskottet våren 2005 och våren 2006 samt civilutskottet våren 2007 avstyrkt motionsyrkanden om partnerskapslagstiftningen som behandlat frågeställningar som kommer att aktualiseras inom ramen för pågående utredningsarbete. Riksdagen har följt utskottet. I motionsyrkandena har framställts olika krav på ändringar i lagstiftningen om partnerskap (bet. 2004/05:LU14, 2005/06:LU19, 2006/07:CU7).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att de frågor som behandlas i de nu aktuella motionerna aktualiseras inom ramen för den pågående beredningen av Äktenskaps- och partnerskapsutredningens betänkande. Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att nu föreslå några ändringar i partnerskapslagen. Riksdagen bör därför avslå motionerna C344 yrkandena 5–7 och So335 yrkandena 19–20.

Åtgärder mot barnäktenskap och tvångsäktenskap

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner med krav på bl.a. avskaffande av möjligheten att ingå äktenskap före 18 års ålder. Utskottet hänvisar till gällande rätt och pågående kartläggning.

Bakgrund

Den som är under 18 år får inte enligt 2 kap. 1 § äktenskapsbalken ingå äktenskap utan tillstånd av länsstyrelsen. Enligt 15 kap. 1 § äktenskapsbalken får tillstånd ges bara om det finns särskilda skäl. I ett dispensärende ska länsstyrelsen inhämta yttrande samt de upplysningar som kan vara av betydelse för frågans bedömning från socialnämnden i den kommun där den underårige är folkbokförd eller, om sökanden inte är folkbokförd i Sverige, i den kommun där han eller hon vistas.

Dessa bestämmelser trädde i kraft den 1 maj 2004 och syftade till att förbättra skyddet för enskilda mot påtvingade och för tidiga äktenskap och därigenom förhindra barnäktenskap och tvångsäktenskap (prop. 2003/04:48, bet. LU19, rskr. 180).

Under riksdagsbehandlingen underströk lagutskottet att en dispensprövning inte enbart handlar om att ge en underårig rätt att ingå äktenskap utan också om att undanta den underårige från det skydd åldersgränsen erbjuder. Därför bör sådant tillstånd ges bara om det föreligger särskilda skäl. Vidare anförde utskottet att en självklar utgångspunkt för prövningen är att den underåriges eget bästa ska vara bestämmande vid avgörandet. Endast om förhållandena är sådana att det är särskilt angeläget ur den unges synvinkel att äktenskap kan ingås före 18 års ålder bör dispens meddelas. Sammanfattningsvis ansåg utskottet att den ordning för dispensprövningen som föreslagits i propositionen var fullt tillfredsställande.

I samma lagstiftningsärende beslutades ändringar i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap. Ändringarna innebär att den svenska lagens bestämmelser om äktenskapshinder alltid ska tillämpas vid hindersprövning för vigsel inför en svensk myndighet (alltså även om t.ex. båda parter är utländska medborgare). Dessutom har en ny bestämmelse införts som inskränker möjligheten att få ett utländskt äktenskap erkänt i Sverige. Ett äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag erkänns, som huvudregel, inte i Sverige om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot äktenskapet enligt svensk lag och minst en av parterna var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige eller om det är sannolikt att äktenskapet har ingåtts under tvång.

Äktenskap får enligt 2 kap. 3 § äktenskapsbalken inte ingås mellan dem som är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller är helsyskon. Halvsyskon får inte ingå äktenskap med varandra utan tillstånd av

länsstyrelsen. Vid tillämpningen av bestämmelsen jämställs adoptivförhållande med släktskap. De som därvid anses som helsyskon får dock ingå äktenskap med varandra efter tillstånd av länsstyrelsen.

Motionerna

Carina Hägg (s) begär i motion C268 ett tillkännagivande om en översyn av lagstiftningen som syftar till att förhindra arrangerade äktenskap. Enligt motionären bör bl.a. frågan om ett förbud mot kusinäktenskap övervägas.

Maria Plass och Mikael Cederbratt (båda m) anser i motion C355 att en översyn bör göras av de lagändringar som antogs år 2004 för att förhindra barnäktenskap och tvångsäktenskap. Enligt motionärerna bör bl.a. möjligheten att få dispens från 18-årsgränsen för att ingå äktenskap tas bort och ett straffrättsligt ansvar införas för föräldrar som gifter bort barn mot barnens vilja. Ett tillkännagivande yrkas med detta innehåll.

I motion C385 framhåller Désirée Pethrus Engström (kd) att barn inte ska tvingas in i äktenskap. Enligt svensk lagstiftning ska det därför inte vara tillåtet för någon att ingå äktenskap före 18 års ålder. Ett tillkännagivande yrkas i enlighet härmed.

Pågående arbete

Regeringen beslutade under hösten 2005 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. analysera om gällande lagstiftning – i straffrättsligt hänseende – erbjuder ett tillfredsställande skydd mot barn- och tvångsäktenskap. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2008 (dir. 2005:152, 2006:78 och 2007:88).

Under hösten 2007 presenterade regeringen en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Handlingsplanen innehåller 56 konkreta åtgärder inom olika politikområden. Enligt åtgärd 54 har regeringen för avsikt att låta kartlägga förekomsten i Sverige av arrangerade äktenskap mot en persons vilja. Uppdraget ska även omfatta en översyn av den kompetens på området som finns hos berörda myndigheter. Förslag till förebyggande åtgärder ska lämnas (skr. 2007/08:39). Skrivelsen avses att bli behandlad under våren av det sammansatta justitie- och socialutskottet i betänkande 2007/08:JuSoU1.

Regeringen har i februari innevarande år beslutat att ge det i handlingsplanen beskrivna uppdraget till Ungdomsstyrelsen. Uppdraget ska redovisas senast den 1 maj 2009.

Tidigare behandling

Motionsyrkanden med krav på avskaffande av möjligheten att ingå äktenskap före 18 års ålder har våren 2006 avstyrkts av lagutskottet och våren 2007 av civilutskottet. I båda fallen ansågs att det inte fanns skäl att frångå riksdagens ställningstaganden från våren 2004. Riksdagen följde utskotten (bet. 2005/06:LU19 och 2006/07:CU7).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar de initiativ som regeringen tagit och som redovisats ovan. Barnäktenskap och tvångsäktenskap kan aldrig accepteras i vårt samhälle. De uttalanden som lagutskottet gjorde år 2004 äger alltså giltighet, och utskottet anser att vad som anförs i motionerna inte utgör skäl att frångå riksdagens ställningstagande från våren 2004 och nu förorda något initiativ till lagändringar. Utskottet föreslår därför att motionerna C355 och C385 bör avslås.

Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom ett generellt förbud mot kusinäktenskap och föreslår att också motion C268 avslås.

Äktenskapsskillnad vid tvegifte

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som rör åklagarens skyldighet att föra talan om äktenskapsskillnad vid tvegifte. Utskottet hänvisar till innehållet i gällande rätt.

Gällande rätt m.m.

Enligt 2 kap. 4 § får den som är gift eller partner i ett registrerat partnerskap inte ingå äktenskap.

I 5 kap. 5 § äktenskapsbalken regleras möjligheterna till äktenskapsskillnad vid tvegifte. En make har rätt till äktenskapsskillnad utan föregående betänketid om äktenskapet har ingåtts trots att någon av makarna redan var gift eller partner i ett registrerat partnerskap och det tidigare äktenskapet eller partnerskapet inte har blivit upplöst. Föreligger tvegifte, har var och en av makarna i det tidigare äktenskapet rätt att få detta omedelbart upplöst genom äktenskapsskillnad. Detsamma gäller om partnerskap registrerats trots att någon av partnerna då var gift. Allmän åklagare har möjlighet att föra talan om äktenskapsskillnad beträffande det senare äktenskapet.

I förarbetena till bestämmelsen anförs bl.a. att åklagarens talerätt är begränsad till att avse det senare äktenskapet. Han kan alltså inte välja vilket äktenskap som ska upplösas. Åklagaren har inte någon absolut skyldighet att föra talan. Man kan nämligen inte helt utesluta att ett äktenskap

bör kunna accepteras av samhället trots att det har ingåtts i strid mot ett indispensabelt äktenskapshinder. Det kan t.ex. vara fråga om ett tvegifte, där det första äktenskapet har ingåtts utomlands och det andra äktenskapet har bestått under lång tid varunder båda parter felaktigt utgått från att det första äktenskapet enligt svensk lag varit att anse som upplöst. I praktiken synes det dock endast i undantagsfall kunna komma i fråga att åklagaren avstår från att föra talan när parterna själva underlåter att ta initiativ till äktenskapsskillnad (prop. 1973:32 s. 118 och 144).

Motionen

Carina Hägg (s) anför i motion Ju246 att förekomsten av månggifte i Sverige ökar. Enligt motionären är detta en oroande utveckling. Mot denna bakgrund föreslå motionären att åklagaren ska bli skyldig att föra talan om äktenskapsskillnad vid tvegifte. I motionen yrkas ett tillkännagivande med detta innehåll (yrkande 6).

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är gällande reglering väl avvägd, och utskottet är inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motion Ju246 yrkande 6, varför den bör avslås.

Betänketid vid äktenskapsskillnad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion med krav på att betänketiden vid äktenskapsskillnad ska avskaffas. Utskottet anser att nuvarande reglering bör bestå.

Jämför reservation 3 (v).

Gällande rätt

Enligt 5 kap. 1 och 2 §§ äktenskapsbalken ska en äktenskapsskillnad i vissa fall föregås av en betänketid på minst sex månader. Betänketid ska löpa om båda makarna begär det, om någon av dem varaktigt bor tillsammans med eget barn under 16 år som står under den makens vårdnad eller om bara en av makarna vill att äktenskapet ska upplösas. Betänketiden inleds när makarna gemensamt ansöker om äktenskapsskillnad eller när den ena makens yrkande om äktenskapsskillnad delges den andra maken. Har betänketiden löpt under minst sex månader ska dom på äktenskapsskillnad meddelas om någon av makarna då framställer ett särskilt yrkande om det. Har ett sådant yrkande inte framställts inom ett år från betänketidens början har frågan om äktenskapsskillnad fallit, 5 kap. 3 § äktenskapsbal-

ken. Äktenskapsbalkens regler om betänketid är enligt 2 kap. 2 § partnerskapslagen tillämpliga också i fråga om upplösning av registrerat partnerskap.

Motionen

LiseLotte Olsson m.fl. (v) anför i motion C209 att bestämmelserna om betänketid i äktenskapsbalken är föråldrade. Bestämmelserna överensstämmer inte med synen på makarna som självständiga och jämställda individer. Människor måste få ta ut skilsmässa utan att det ställs krav på betänketid. Enligt motionärerna är tiden nu mogen att överväga frågan på nytt. I motionen begärs att regeringen ska lägga fram förslag till lagstiftning som innebär att betänketiden vid äktenskapsskillnad tas bort.

Tidigare behandling

Motionsyrkanden med krav på att betänketiden ska avskaffas har vid flera tidigare tillfällen avslagits av riksdagen, senast våren 2006 efter lagutskottets betänkande 2005/06:LU19. Lagutskottet ansåg att bestämmelserna om betänketid var väl avvägda, och utskottet var inte berett att föreslå ett avskaffande av betänketiden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte skäl att frångå tidigare ställningstaganden och föreslår att riksdagen avslår motion C209.

Reservationer

- 1. Könneutral äktenskapslagstiftning m.m., punkt 1 (s, v, mp)**
av Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Ameer Sachet (s), Jan Lindholm (mp), Eva Sonidsson (s), Fredrik Lundh (s) och LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:C344 yrkandena 1 och 4, 2007/08:C358, 2007/08:C398, 2007/08:C416, 2007/08:U304 yrkandena 1 och 2, 2007/08:Sf323 yrkande 4 och 2007/08:So335 yrkandena 15 och 18 samt avslår motionerna 2007/08:K298 yrkande 2, 2007/08:C298, 2007/08:C317, 2007/08:C318, 2007/08:C339 yrkandena 1 och 2, 2007/08:C344 yrkandena 2 och 3, 2007/08:C366, 2007/08:C392, 2007/08:So294 yrkande 1 och 2007/08:So335 yrkandena 16 och 17.

Ställningstagande

Liksom motionärerna bakom motion C398 anser vi att människor ska få välja hur de vill leva med sin partner utan att riskera diskriminering och utanförskap. Var och en ska ses som en individ med rätt att utvecklas på egna villkor samt rätt att ingå i en arbets- och samhällsgemenskap på lika villkor tillsammans med andra. Lagstiftningen har under senare år också ändrats i flera avseenden för att en likabehandling av homosexuella och heterosexuella par ska kunna uppnås.

Registrerat partnerskap ger i dag i stort sett samma rättsverkningar som ett heterosexuellt äktenskap. Vi anser det inte motiverat att ha två parallella lagar som ger samma rättsverkningar. Det är därför dags att införa ett jämlikt äktenskap – lika för alla. Nuvarande lagstiftning ger alla barn som lever med föräldrar i samkönade förhållanden en signal att deras föräldrar är så annorlunda att de omfattas av en särskild lagstiftning. Alla barn har rätt till trygga uppväxtförhållanden och till föräldrar som omfattas av en lagstiftning som omfattar alla, oavsett sexuell läggning. Andra länder har gått före och infört en könsneutral äktenskapslagstiftning.

Vi kan inte se något bärande skäl till varför ett homosexuellt par skulle vägras ingå äktenskap. Samma regelverk bör, enligt vår uppfattning, gälla för alla som ingår äktenskap, oavsett kön. Vi vill undanröja de sista resterna av särslagstiftningen. Äktenskapslagstiftningen måste göras könsneutral.

Mot denna bakgrund anser vi att det är dags att göra slut på långbänken som drabbat frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning. Sedan Äktenskaps- och partnerskapsutredningen våren 2007 presenterade sitt utredningsbetänkande har arbetet med en ny lagstiftning tyvärr stannat upp. Detta har skett trots att en klar blocköverskridande majoritet i riksdagen är för ett könsneutral äktenskapslagstiftning. Regeringen förlängde remisstiden i omgångar, och därefter har ingenting hänt. Vi är mycket oroadade för att familjekonservativa krafter inom regeringen kommer att stoppa ett lagförslag om en könsneutral äktenskapslagstiftning.

I sammanhanget vill vi också redovisa att vi i civilutskottet vid två tillfällen – den 4 oktober 2007 och den 22 januari 2008 – begärt att utskottet skulle fatta beslut om att initiera ett arbete i syfte att lägga fram ett betänkande med förslag om en könsneutral äktenskapslagstiftning. Vid båda tillfällena röstades förslaget ned av företrädare för regeringspartierna, trots att en majoritet av riksdagens ledamöter är för en sådan lagstiftning. Majoritetens motivering i den allmänna debatten till det första avslagsbeslutet var att man avsåg att invänta remisstidens utgång. Motiveringen till det andra avslagsbeslutet var att man avsåg att invänta en proposition från regeringen.

Mot den redovisade bakgrunden anser vi att regeringen omgående ska lägga fram förslag om en könsneutral äktenskapslagstiftning i enlighet med Äktenskaps- och partnerskapsutredningens förslag, vilket bl.a. innebär att partnerskapslagen upphävs. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad som anförts ovan bör riksdagen, med bifall till motionerna C344 yrkandena 1 och 4, C358, C398, C416, U304 yrkandena 1 och 2, Sf323 yrkande 4 och So335 yrkandena 15 och 18 samt med avslag på motionerna K298 yrkande 2, C298, C317, C318, C339 yrkandena 1 och 2, C344 yrkandena 2 och 3, C366, C392, So294 yrkande 1 och So335 yrkandena 16 och 17, som sin mening ge regeringen till känna.

2. Partnerskap, punkt 3 (v)

av LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:C344 yrkandena 5–7 och 2007/08:So335 yrkandena 19 och 20.

Ställningstagande

I avvaktan på att ett könsneutralt äktenskap kan införas anser jag att de återstående skillnaderna mellan äktenskap och partnerskap bör undanröjas. Som framhålls i motionerna är de skillnader som ännu finns kvar omotiverade och bör därför tas bort snarast möjligt.

Jag anser alltså att det även i partnerskapslagen bör införas en möjlighet att ansöka om dispens från kravet på 18 års ålder för registrering av partnerskap. I partnerskapslagen finns ett krav på anknytning till Sverige för registrering av partnerskap. Någon motsvarighet finns inte i äktenskapsbalken. Även denna skillnad mellan de två lagarna bör elimineras på det sättet att anknytningskravet i partnerskapslagen tas bort.

Vidare bör bestämmelserna i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap göras tillämpliga även på registrerat partnerskap. De nordiska länderna är anslutna till den familjerättsliga konvention som ligger till grund för förordningen. I samtliga dessa länder finns numera lagstiftning om partnerskap för samkönade par. Liksom motionärerna anser jag att regeringen inom det nordiska samarbetet bör verka för en partnerskapskonvention och att den svenska förordningen ska kunna tillämpas även på registrerade partner.

Enligt min mening bör regeringen snarast återkomma till riksdagen med lagförslag samt besluta förordningsändringar i enlighet med vad som anförts ovan. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Vad som anförts ovan bör riksdagen, med bifall till motionerna C344 yrkandena 5–7 samt So335 yrkandena 19 och 20, som sin mening ge regeringen till känna.

3. Betänketid vid äktenskapsskillnad, punkt 6 (v)

av LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:C209.

Ställningstagande

Liksom motionärerna i motion C209 anser jag att bestämmelserna om betänketid i äktenskapsbalken är föråldrade. Reglerna överensstämmer inte med en modern syn på makar som självständiga och jämställda individer. Att en betänketid löper är, enligt min uppfattning, inte till fördel för någon, i synnerhet inte för barn. Betänketiden drar i stället ut på processen och försätter människor i ansträngande situationer. Våldsutsatta kvinnor befinner sig ofta i en särskilt svår situation. Att lagstiftaren tvingar dessa kvinnor att uthärda en betänketid är, enligt min uppfattning, direkt stötande.

Mot denna bakgrund anser jag att tiden nu är mogen att överväga frågan på nytt och låta människor skilja sig utan att det ställs krav på betänketid. Skulle parterna vid en senare tidpunkt ångra sig finns ju alltid möjligheten att ingå äktenskap igen. Det får ankomma på regeringen att utarbeta erforderliga lagförslag.

Vad som anförts ovan bör riksdagen, med bifall till motion C209, som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Könsneutral äktenskapslagstiftning m.m., punkt 1 (s)

Carina Moberg (s), Johan Löfstrand (s), Christina Oskarsson (s), Ameer Sachet (s), Eva Sonidsson (s) och Fredrik Lundh (s) anför:

Vi anser att människor måste få välja hur de vill leva med sin partner utan att riskera diskriminering och utanförskap. Som framgår av reservation 1 anser vi att det bör införas en könsneutral äktenskapslagstiftning i enlighet med Äktenskaps- och partnerskapsutredningens förslag.

Om beredningsarbetet med en proposition inom Regeringskansliet drar ut på tiden anser vi att regeringen bör besluta om att höja ersättningen till förrättare av borgerlig vigsel samt om en revidering av de texter som läses vid borgerlig vigsel och partnerskapsförrättning. Med hänvisning till att statsministern utlovat en proposition om könsneutrala äktenskap har vi slutligen stannat för att inte reservera oss när det gäller dessa frågor.

2. Könsneutral äktenskapslagstiftning m.m., punkt 1 (v, mp)

Jan Lindholm (mp) och LiseLotte Olsson (v) anför:

Enligt vår mening är det en central demokratifråga att lagstiftningen ska gälla lika för alla, oavsett sexuell läggning.

Vi förespråkar alltså en könsneutral äktenskapslagstiftning där alla äktenskap blir borgerliga och den som så önskar får lägga till religiösa ceremonier efter eget val, s.k. civiläktenskap. En sådan ordning skulle innebära ett enhetligt sätt för alla par – oavsett sexuell läggning – att ingå äktenskap. Äktenskaps- och partnerskapsutredningen har dock inte lämnat något sådant förslag. Vi prioriterar att få till stånd en könsneutral äktenskapslagstiftning så snart som möjligt framför att avvakta ytterligare en utredning. Mot denna bakgrund har vi valt att ställa oss bakom reservation 1. Vi avser dock att på sikt fortsätta driva frågan om civiläktenskap.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:K298 av Cecilia Wigström i Göteborg (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa civiläktenskap.

2007/08:Ju246 av Carina Hägg (s):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att åklagare ska kunna upplösa äktenskap om månggifte.

2007/08:C205 av Lars-Ivar Ericson och Eva Selin Lindgren (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om teckenspråkskunniga vigselförrättare.

2007/08:C209 av LiseLotte Olsson m.fl. (v):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i äktenskapsbalken enligt vad som anförs i motionen om att betänketiden vid äktenskapsskillnad tas bort.

2007/08:C268 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagstiftningen om giftermål avseende arrangerade äktenskap.

2007/08:C298 av Lennart Sacrédeus (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk utredning för att utreda frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning.

2007/08:C317 av Mikael Oscarsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att äktenskapet ska vara förbehållet en man och en kvinna.

2007/08:C318 av Kjell Eldensjö och Annelie Enochson (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en folkomröstning om äktenskapet.

2007/08:C339 av Siw Wittgren-Ahl och Marina Pettersson (båda s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av texter som läses vid borgerlig vigsel och registrering av partnerskap.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att man rekommenderar en översyn av den ekonomiska ersättningen för förrättare av borgerlig vigsel.

2007/08:C344 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i lagstiftning enligt vad som anförs i motionen om att äktenskapslagstiftningen bör göras könsneutral.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i lagstiftning enligt vad som anförs i motionen om att Svenska kyrkan och andra trossamfund inte själva ska kunna välja om de vill viga samkönade par eller inte.
3. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i lagstiftning enligt vad som anförs i motionen om att vigselrätten ska individualiseras.
4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om att avskaffa partnerskapslagen under förutsättning att äktenskapslagstiftningen görs könsneutral.
5. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i lagstiftning enligt vad som anförs i motionen om att ett par som vill registrera partnerskap ska få möjlighet att söka dispens från 18-årsregeln.
6. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i lagstiftning enligt vad som anförs i motionen om att anknytningskravet i lag (1994:1117) om registrerat partnerskap bör tas bort.
7. Riksdagen tillkännager som sin mening vad i motionen anförs om att bestämmelserna i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap även ska vara tillämpliga på registrerat partnerskap.

2007/08:C355 av Maria Plass och Mikael Cederbratt (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagändringar mot barnäktenskap och tvångsäktenskap.

2007/08:C358 av Olof Lavesson m.fl. (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en könsneutral äktenskapslagstiftning.

2007/08:C366 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av texter som läses vid borgerlig vigsel och partnerskapsförrättning.

2007/08:C385 av Désirée Pethrus Engström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en lagändring för att stoppa barnäktenskap.

2007/08:C392 av Cecilia Wikström i Uppsala och Gunilla Wahlén (fp, v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om civil registrering.

2007/08:C398 av Mona Sahlin m.fl. (s, v, mp):

Riksdagen begär att regeringen senast den 18 mars 2008 lägger fram förslag om en könsneutral äktenskapsbalk i enlighet med vad som anförs i motionen.

2007/08:C416 av Börje Vestlund m.fl. (s):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om en könsneutral äktenskapslagstiftning i enlighet med vad som i huvudsak har föreslagits i betänkandet Äktenskap för par av samma kön – Vigsselfrågor (SOU 2007:17).

2007/08:U304 av Barbro Westerholm och Birgitta Ohlsson (båda fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett snart införande av en könsneutral äktenskapsbalk för alla par oavsett sexuell läggning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avskaffande av lagen om registrerat partnerskap i samband med att en könsneutral äktenskapsbalk införs.

2007/08:Sf323 av Mona Sahlin m.fl. (s):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jämlika äktenskap.

2007/08:So294 av Helena Leander m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en könsneutral äktenskapslagstiftning införs där alla med vigselrätt bör vara beredda att viga både samkönade och olikkönade par.

2007/08:So335 av Lars Ohly m.fl. (v):

15. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring som innebär att äktenskapslagstiftningen görs könsneutral.
16. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring som innebär att Svenska kyrkan och andra trossamfund inte själva kan välja om de vill viga samkönade par eller inte.
17. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring enligt vad i motionen anförs om att vigselrätten ska individualiseras.
18. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring som innebär att partnerskapslagen avskaffas under förutsättning att äktenskapslagstiftningen görs könsneutral.
19. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring som innebär att anknätningsvillkoren i lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap avskaffas.
20. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring som innebär att det införs en möjlighet att söka dispens från 18-årsregeln enligt lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap.